

KOBİYE Değer

MURAT GÜLDEREN
@MuratGulderen
murat.gulderen@posta.com.tr

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ 3D EĞLENCESİYLE ONLINE EĞİTİM

Matematik öğretmeni Mehmet Özdemir ve Yazılım Mühendisi Anıl Çalışko'nun geliştirdiği online eğitim platformu Derslig, kısa süre içinde 195 binin üzerinde öğretmen ve 860 bine yakın öğrenci tarafından kullanılmaya başlandı. İlk, orta ve lise seviyelerindeki öğrencilere 3D animasyon destekli konu anlatımlarının yapıldığı platformda, kullanıcılara yapay zeka destekli geri bildirimler de veriliyor. Ders programının keyifli hale gelmesi için interaktif zaman çizelgesi de olan platforma üyelik ise ücretsiz. Ancak zenginleştirilmiş içerik modelleri süre bazlı satın alınabiliyor.

KISA... KISA... KISA... BINLERCE PROJE TEK PLATFORMDA

İnşaatı devam eden ve başlayacak olan binlerce projenin detaylarını tek bir çatı altında sunan YapıRadar adlı platform 34 milyon TL değerleme üzerinden yatırım aldı. 34 binin üzerinde yatırımcı, müteahhit, mimar ve çözüm ortağı firma bilgilerine sahip platformda ayrıca projenin ya da inşaatın satın alma yetkilisinden, mimarına, inşaatın mevcut aşamasından konumuna kadar onlarca bilgi de yer alıyor. Bu sayede site site gezmeye gerek kalmadan tek bir yerden tüm projeler kolaylıkla incelenebiliyor.

KOSGEB'DEN KOBİ'LERE 3 MÜJDE BİRDEN

KOSGEB, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin (KOBİ) rekabet güçlerini artırmaları ve sürdürülebilir büyümeyi yakalayabilmeleri için ardı ardına üç önemli destek açıkladı. Desteklerle işletmelerin enerji verimliliğini ve kapasitelerini artırması hedefleniyor.

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), Türkiye'nin büyümesine yönelik çalışmalarına hız kesmeden devam ediyor. 'KOSGEB'le daha güçlü vizyonu çerçevesinde ekonominin temel taşı olan KOBİ'lerin daha çok istihdam sağlaması, bölgesel kalkınmanın hızlanması ve uluslararası rekabet gücünün artırılması için 3 yeni destek programı açıklıyor. Aynı zamanda rehberlik hizmetlerini de A'dan Z'ye vermesi sürdürüyor. Yeni yıla giren KOSGEB'in sunduğu destek programları şunlar:

2 ENERJİ VERİMLİLİĞİ

'Enerji Verimliliği Desteği' 400 bin liradan 900 bin liraya çıkarıldı. Bu destek ile ihtiyaçların belirlenmesi, gerekli stratejilerin oluşturulması ve bu sayede KOBİ'lerin kapasitelerinin geliştirilmesi hedefleniyor. Programdan yararlanan KOBİ'ler, ilk önce elektrik motorları ve enerji etüt hizmeti alacak. Ardından da bu işletmeler verimlilik artırıcı çalışmalar gerçekleştirecek.

3 İŞLETME DEĞERLENDİRME RAPORU

KOBİ'ler yeni dönemde, KOSGEB'in hazırladığı 'İşletme Değerlendirme Raporu' (IDR) sayesinde kendi sektöründeki son 5 yıla ait performansını analiz edebilecek ve buna göre yol haritasını belirleyebilecek. Raporun 2017-2021 yıllarını kapsayan yeni versiyonu, e-Devlet'ten erişime açıldı. Hem İngilizce hem Türkçe olarak erişilebilen raporda, işletmeler

net satış ya da aktif büyüklük açısından Türkiye genelinde ve faaliyet gösterdiği bölgede ve sektöründeki sıralamasını görebiliyor. Raporda piyasadaki diğer oyuncuların ve şirketlerin ihracat tutarlarını ve pazarlarını karşılaştırabiliyor, satışların karlılığı, kapasite kullanım oranları, iş gücü verimliliği gibi alanlarda da bu kıyaslamayı yapabiliyor.

1 İŞLETME GELİŞTİRME
KOSGEB, 'İşletme Geliştirme Destek Programı'nda üst limitlerini revize etti. Buna göre; KOBİ'ler, test ve analiz ile belgelendirme çalışmaları için 300'er bin lira, mülkiyet hakları, yurt dışı fuar ve model fabrika çalışmaları için 100'er bin lira, yurtdışı iş gezileri için 90 bin liralık destekten faydalanabilecek. Bunun yanı sıra KOBİ'ler 80 bin liralık enerji verimli elektrik motorları değişimi, 75 bin liralık tasarım, 50 bin liralık teknik danışmanlık ve 20 bin liralık bağımsız değerlendirme desteğinden yararlanabilecek.

İLERİ GİRİŞİMCİ

KOSGEB aynı zamanda 'İleri Girişimci Destek Programı' adı altında yenilikçi, teknolojik ve katma değeri yüksek bir ürün üreten ve bunu uluslararası pazarlara taşımak isteyen KOBİ'lere de desteğe ara vermeden devam ediyor. Burada sınır 375 bin TL olarak belirlendi. KOSGEB'in sağladığı diğer destekleri kolayca görebilmemiz için kurumun internet sitesindeki KO-BOT adlı sanal asistan da 7/24 hizmet veriyor.

DİJİTAL ÇÖZÜME 1.5 MİLYON EURO

1'İNCİ ÇAĞRI TAMAM

İstanbul Sanayi Odası (İSO), koordinatörü olduğu Avrupa Birliği (AB) Ufuk Programı kapsamında hayata geçirilen 'MIND4MACHINES' projesi ile endüstri 4.0 alanında dijital çözümler üreten KOBİ ve start-uplara finansal destek sağlıyor. Proje kapsamında fonun KOBİ'lere aktarılması için hazırlanan 'Üretimde Dijitalleşme 1'inci Çağrısı' sonuçları açıklandı. Buna göre 'İnovasyon' desteği kazanan 18 projeye 1 milyon 471 bin 390 Euro, 'Pazara Giriş' desteği kazanan 3 projeye ise 89 bin 400 Euro olmak üzere toplam 1 milyon 560 bin 790 Euro hibe edilecek.

36 AYLIK SÜREÇ

İkinci çağrının Şubat 2023 döneminde yapılması planlanıyor. Türkiye ile birlikte toplam sekiz ülkeden 11 ortaklı MIND4MACHINES projesi, 14 Haziran 2021 tarihinde hayata geçirildi. 36 ay sürecek olan projeye AB'nin hibe miktarı ise yaklaşık 5 milyon Euro. Proje bütçesinin yaklaşık yüzde 78'i doğrudan maddi destek ve ek hizmetlerle KOBİ'lerde inovasyonu desteklemek amacıyla kullanılıyor. Proje, başvuru sürecinde belirlenen 6 iş paketi çerçevesinde belirli bir görev dağılımıyla yürütülüyor.

HABER

İmalat PMI ekimde sert geriledi

ISO Türkiye İmalat **PMI endeksi** Ekim'de 46,4'e geriledi. Endeks üst üste sekizinci ay eşik değer 50'nin altında kalarak sektörün performansında sert yavaşlamaya işaret etti. Böylece imalat PMI pandemiden bu yana en düşük seviyeye geriledi.

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat **sanayi** performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye** İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Ekim 2022 dönemi sonuçları açıklandı.

Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, eylül ayında 46,9 olan manşet PMI, ekimde 46,4'e geriledi.

İHRACAT SİPARİŞLERİNDE YAVAŞLAMA

Manşet PMI, üst üste sekizinci ay eşik değer 50'nin altında kalarak sektörün performansında sert yavaşlamaya işaret etti. Bu yavaşlama Mayıs 2020'den bu yana en belirgin düzeyde gerçekleşti.

Yeni siparişlerde talep eksikliğine bağlı olarak devam eden ve 13'üncü aya ulaşan ivme kaybı, faaliyet koşullarındaki bozulmada etkili oldu. Benzer şekilde yeni ihracat siparişleri

de gözle görülür bir şekilde yavaşladı. Talepteki zayıflık, üretim tarafını da etkiledi.

Bununla birlikte, üretimdeki yavaşlama mayıs ayından bu yana en ılımlı düzeyde ölçüldü. Ekim ayında imalatçılar yeni siparişlerdeki yavaşlamayı satın alma faaliyetlerine ve çalışan sayılarına da yansıttı. İstihdamda Mayıs 2020'den bu yana en belirgin azalma gerçekleşti. Girdi alımlarındaki azalma, tedarik zincirleri üzerindeki baskının hafiflemesini sağlayarak teslimat sürelerinin azalmasında rol oynadı. Tedarikçi performansı son 34 ayda ilk kez iyileşme sergiledi ve bu iyileşme Eylül 2014'ten bu yana en belirgin düzeyde kaydedildi.

Girdi maliyetleri ve nihai ürün fiyatları ekim ayında keskin bir şekilde artmaya devam etti. Ancak her ikisinde de enflasyon önceki aya göre düşüş gösterdi. Girdi maliyetlerindeki yükseliş büyük ölçüde para birimindeki zayıflıktan kaynaklanırken enerji ve ham madde fiyatlarında da artış bildirildi. Firmaların girdi maliyetlerindeki artışı müşterilere yansıtmasıyla birlikte nihai ürün fiyatları da yükseldi.

HABER

"ULUSLARARASI TALEPTEKİ ZAYIFLIK ÖN PLANA ÇIKTI"

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirmede bulunan S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları söyledi: "Ekim ayında talep koşullarındaki durağanlık Türk imalat sektörünün performansını sınırlamaya devam ederken özellikle uluslararası talepteki zayıflığın giderek ön plana çıktığı gözlemlendi. Yeni siparişleri karşılamaya yönelik iş yükünün azalmasıyla birlikte firmalar hem istihdamı hem de satın alma faaliyetlerini sınırlamaya yöneldi. Satın alma faaliyetlerinin yavaşlaması tedarikçileri kısmen rahatlattı ve teslimat sürelerinde sekiz yılı aşkın dönemin en belirgin düşüşü gerçekleşti. Bu durum, sektörde büyümenin önündeki engellerden birinin etkisini hafifletti."

TAKİP EDİLEN 10 SEKTÖRÜN SEKİZİNDE ÜRETİM AZALDI

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI ekim ayı raporuna göre, talebin son altı ayda dördüncü kez arttığı kara ve deniz taşıtları hariç olmak üzere, tüm sektörlerde yeni siparişler yavaşlama kaydetti. Eylül ayından beri en sert ivme kayıpları tekstil, metalik olmayan mineral ürünler ile giyim ve deri ürünleri sektörlerinde gerçekleşti. Ekim ayında 10 sektörün sekizinde üretim azalırken en belirgin düşüşler

tekstil ve metalik olmayan mineral ürünler sektörlerinde ölçüldü. Kara ve deniz taşıtlarında Ağustos 2021'den beri en güçlü büyüme gerçekleşirken, gıda ürünleri sektöründe daha ılımlı bir üretim artışı gözlemlendi.

Dört sektörde istihdam artış kaydetti. Ancak artış kaydedilen sektör sayısı Nisan-Mayıs 2020 dönemindeki ilk pandemi dalgasından bu yana ikinci kez en düşük düzeyde kaydedildi. İstihdam artışının en güçlü olduğu sektör ise makine ve metal ürünleri oldu. Bu sektörü sırasıyla ana metal sanayi, kara ve deniz taşıtları, kimyasal, plastik ve kauçuk sektörleri takip etti. İşe alımlarda en sert yavaşlama ise tekstil ürünlerinde kaydedildi.

Ekimde 10 sektörün dokuzunda girdi fiyatlarındaki artış hız kesti. Genel maliyet baskılarının en hafif olduğu iki sektör sırasıyla ana metal sanayi ile makine ve metal ürünler oldu. Hem girdi hem de nihai ürün fiyatlarında en hızlı artış, metalik olmayan mineral ürünler sektöründe kaydedildi. Girdi fiyatları enflasyonu yalnızca kimyasal, plastik ve kauçuk sektöründe yükseldi. Gıda ürünleri sektöründe ise nihai ürün fiyatları enflasyonu artış kaydetti. Yine dört sektörde tedarikçilerin teslimat süreleri kısalırken en belirgin düşüş tekstilde yaşandı. Dört sektörde ise teslimat sürelerindeki artış eylül ayına göre daha sınırlı oldu. Birikmiş işler, başta tekstil ürünleri sektöründe olmak üzere genele yayılı bir düşüş gösterirken kara ve deniz taşıtları sektöründe Ocak 2020'den beri en yüksek oranda arttı.

**Mert Can
DUMAN**

mertcanduman@gmail.com

HAYDİ BİR TOPARLAYALIM

Koskocaman bir seneyi daha geride bırakıyoruz. Covid-19 salgınının etkileri ülkemizde görülmeye başladığında kabahati 2020 yılında bulup 'bit artık 2020' nidalarıyla uğurlamıştık. Üzerinden iki sene geçti. Ve geçen süre bize şunu gösterdi ki, kabahat sayılarda değil. Tarih kitaplarından öğrendiğimiz kadarıyla insanlık var olduğundan bu yana birçok farklı sinamayla aynı anda mücadele etmek zorunda kalmış. Tabii ki bu sinamaların neredeyse hepsine de kendisi sebep olmuş. Dolayısıyla belki 2022 yılını uğurlarken hep beraber dinleyeceğimiz şarkılardan birisi şu olabilir: 'Kendim ettim kendim buldum...'

Genelde bıraktığımız haftalarda bu satırlardan emine boyuna değerlendirmeye çalıştık dünyanın içinden geçmekte olduğu dönüşüm sürecini. Bir yanda artık iklimdeki değişikliklerin sürdürülemez boyutlara ulaşmasından dolayı başta enerji olmak üzere hayatın her alanında sürdürülebilir kalkınma vizyonunu öncelleyen bir dönüşüm süreci... Diğer yanda teknolojinin hızla gelişimiyle birlikte dijital dönüşümü doğru, etik ve etkin bir şekilde hayata uygulamaya çalıştık. Ve tabii ki bütün bu etmenler arasındaki çatışmalar... Örneğin, dijitalleşmeyle birlikte önümüzdeki 20 yılda enerji talebinde %50'ye varan bir artış beklerken bunu sürdürülebilir ama kesintisiz olmayan yenilenebilir kaynaklardan karşılamaya yönelik adımları enerji güvenliğini tehlikeye düşürmeden atma gerekliliği. Uzun lafın kısası kırk tikiyi kuyruklarını birbirine değdirmekten dolayısıyla çalışıyoruz zihnimize.

2022 yılı ülkemiz için de bir hayli karmaşık geçti desek yeri. Geçen yılın sonuyla birlikte bir hayli bozulan fiyatlamaya davranışları ve hayatımıza yeniden acı bir şekilde merhaba diyen enflasyon, hem üretici hem de tüketici tarafının beklentilerini de tercihlerini de allak bullak etti. Enerji tarafında özellikle yenilenebilir enerji alanındaki yasal altyapı hızla bir şekilde hayata geçirilerek ihalesi yapılan projelerin yatırım dönüşümüne, az önce bahsettiğim sili havanın olumsuz sonuçlarından birisi.

Geçtiğimiz yıllarda büyümemizi sürükleyen ihracatın, en büyük pazarlarımızdaki talebin daralmaya başlaması ve önümüzdeki dönemde de daralmaya devam etmesinin beklenmesiyle büyümeye katkısının bir hayli sınırlanmışına şahitlik ediyoruz son aylarda. Öyle ki, **İstanbul Sanayi Odasının** ihracat iklimini ve beklentilerini değerlendirdiği araştırmasında da başta Avrupa olmak üzere büyük ihracat pazarlarımızdaki duraksayan hallerin önümüzdeki dönemde imalatçılarımızı ve ihracatçılarımızı bir miktar zorlayacağını altı çiziliyor.

Takvim yapıları bir bir yırtılırken hem Türkiye hem de dünya bir dolu soru işaretini ve belirsizliğini heybesinde yeni yıla taşıyor. Hiç şüphesiz 1 Ocak sabahı sihirli bir değnek dokunmayacak hiçbir yere ama güzel sonuçlara giden yolda yeni başlangıçlara merhaba demek bizim elimizde.

Bütün bir yıl boyunca bu köşeden bir araya geldiğimiz siz değerli okuyucularımıza harika bir yıl temenni ediyorum. 2023 tüm güzellikleriyle, öncelikle sağlık, sonrasında da mutluluk, huzur ve başarı getirsin hepimize. Güzel ve sağlıklı bir yıl geçirmeniz ümidiyle...